

# DIENOS ŽINIOS

Nr. 136(155) II metai

Glasenbachas, 1946 spalio mėn 5

## PARYŽIAUS KONFERENCIJA PASKUTINĖJE FAZEJE

Paryžius. - Šiandieną Paryžiaus konferencijoje baigiasi antro Taikos konferencijos darbo dalis. Pirmose Paryžiaus pasitarimų savaitėse buvo daug kartu pasikeičiant nuomonėmis prieita prie didesnių ginčų, tačiau per juos buvo prieita prie susitarimo. Šiandien baigiasi nemažiau vargo pareikalavusi antrojo pasitarimų dalis. Pirmoje pasitarimų dalyje atrodė, kad jie labai ilgai truks. Tačiau po to, kai didieji keturi nutarė ne vėl kinti Taiko ir spalio mėn 5 d. paskirė kaip terminą užbaigti darbams atskirose komisijose, iš tikro buvo padidintas darbo našumas.

Nesutarimai svarbiausiose klausimuose.

Kas liečia politinius uždavinius, kuriuos turėjo atlikti 21 tautis komisijos, reikia pripažinti, kad tik tie penkių taikos sutarčių punktai buvo priimti, kuriais jau susitarė keturi užsienio reikalų ministrai.

Didieji klausimai, kuriais nesusitarė didieji keturi - jugoslavų-italų siena, Trieste sritis ir statutas, Dunojaus statutas ir reparacijų mokėjimas - nebuvo išspręsti nei 21 tautos komisijose labai gerai, nors ir buvo diskutuojama ir balsuojama, tačiau per daug dideli skirtumai buvo tarp rytų ir vakarų valstybių nuomonių.

Nutarimai ir opozicija.

Prancūzų pasiūlymes dėl Triesto statuto, vakarų pasiūly-

ta leisvė Dunojaus susisiekimui, ir Dunojaus prekybai, taip kaip ir draudimas mokėti reparacijas iš gamintų produktų - visi tie keturi užsienio reikalų ministrai pažymėtieji labai svarbiais klausimais buvo priimti dviejų trečdalių balsu dauguma.

Tačiau atrodė, kad Jugoslavija, palikdama savo kariuomenės dalinius Istrijoje, nori apsunkinti prancūzų pasiūlytos sienos tarp Italijos ir Jugoslavijos pravimą, tuo tarpu kai Sovietų Sąjunga griežtai priešinosi kiek vienam amerikiečių padarytam pasiūlymui. Taip pat ir kiti trys projektai buvo priimti tik po stiprios sovietų opozicijos.

Paskutinis žodis priklauso didžiojioms pajėgoms.

Pirmadienį visuotinis konferencijos posėdis svarstys jau galutinai taikos nutartis. "Adan gi pilnaties posėdyje dalyvauja tos pačios tautos, kaip ir atskirose komisijose, sunku būtų ko nors naujo tikėtis. Greičiau tik kils ginčai dėl padarytų sprendimų. Turi būti dar nustatyta, kad nutarimai, nors jie padaryti ir dviejų trečdalių balsu dauguma, reikalinga dar syki persvarstyti užsienio reikalų ministrų konferencijoje, kuri bus spalio pabaigoje ar lapkričio pradžioje New Yorke. Didžiosios valstybės yra įpareigotos apsvarstyti 21 tautos nutarimus, tačiau nėra priverstos atsisakyti veto teisės. Dėl to yra galima, kad Sovietų Sąjunga pareikš stiprią opoziciją prieš tuos nutarimus, kurie buvo padaryti jai priešinant. Svarbiausieji klausimai, kurie iki šiol neišspręsti ir lieka atviri.

## PASIRUOSIMAI DIDŽIŲJŲ TRIJŲ KONFERENCIJAI

Paryžius. - Šau antrą kartą laike Paryžiaus konferencijos Molotovas išskrido į Maskvą tartis su Stalinu.

Visai galima, kad premjeras Stalinas praneš ir dėl didžiųjų Trijų susitikimo būtinumo, ir jų suvažiavimo netolimoje ateityje numatys.

Iš sovietų delegacijos sluoksniu sužinota, kad Molotovas į pabaigą taikos konferencijos spaliu vidury atsitiktinai vel bus Paryžiuju, is kur vyks į Jungtinių Tautų Organizacijos suvažiavimą New Yorkan.

## MOLOTOVAS TARIASI SU STALINU

Paryžius. - Vakaryksčioje Užsienio reikalų ministrų konferencijoje buvo svarstyta keli klausimai ir nustatyta, kad kiekvienos delegacijos klbetojos gales po 30 min. kalbėti apie kiekvieną taikos sutartį. Šiu nuostatų projektas buvo patiektas sekretoriatui, galutiniam plėnui išdirbti. Sekretoriatas ta klausimą spres sekmdienį, ypatingame susirinkime. Penktadieniui nustatytas posėdis turėjo būti atidėtas, kadangi Molotovas svarbiais reikalais išskrido į Maskvą.

Jo kelionė sutinka su JAV atstovo, kuris, kurį laiką buvęs Paryžiaus konferencijoje, skrenda į Maskvą.

Vakaryksčiame karinės komisijos posėdyje buvo nutarta neleisti Bulgarijai laikyti torpedinių laivų. Tačiau sovietų atstovas pareiškė, kad Sovietų Sąjunga pasipriešins tokiam nutarimui.

Abisinijos atstovas atsisakė atsiimti reikalavimą, kuriuo reikalaujama reparacijų iš Italijos.

## NAUJASIS TRUMANO ŽINGSNIS PALESTINOS KLAUSIMU

Londonas. - Britams taip kebliame Palestinos klausime pastebime naują kryptį. Ryškūs yra šie trys faktai: Palestinos konferencija po to, kai arabai iš jos pasitraukė, buvo nutraukta ir turi vėl prasidėti tik gruodžio mėnesį. Tuo tarpu britų vyriausybė tariasi su žydu organizacijos "Jewish Agency" atstovais Trumanas vėl kalbėjo Palestinos klausimu ir pasisakė už greitesnį problemos išsprendimą.

Prezidentas Trumanas pasisakė prieš Palestinos skaldimą ir pareiškė, kad amerikiečiai yra pasiruošę greitesniam klausimo išsprendimui. Toliau prezidentas pareikalavo visas valstybes paruošti imigracijos planus ir kuo greičiau išspręsti DP problemą. Toliau Trumanas pagyrė JAV kongresą už jų numatytą pagalbą Palestinai.

Arabai savo patiektaime pasipriešinimo raste pareiškė, kad jie nesutinka, jog Palestina pasidarytų visu pasaulio žydu tėvyne ir pripažista Palestina tik daugiausiai kaip tikybinių žydijos centrą. Toliau arabai patiekia tokius pasiūlymus: 1. sudarymą vienos provizorinės vyriausybės, į kurią įeitu septyni arabai ir trys žydai, kuri sudarytų naują konstituciją. 2. 60 esmenu konstitucinio seimo išrinkimą. 3. Šio seimo nutarimo apie konstitucijos projektą. 4. Palestina privalo būti vieningas kraštas su demokratiska vyriausybe; žydai joje tures tik mažumą. 5. Po konstitucijos priėmimo Palestina turi būti nepriklausoma valstybė.

Šios visos problemos turi būti išspręstos iki 1948 metų galo.

### Vokiečių ginklavimosi pramonė sunaikinta.

Berlinas. Kontrolinė Komisija praneša apie vokiečių karo potencialų sumažinimą. Vokiečių karo potencialo sunaikinimą yra numaciusi Potsdamo konferencija. Kontrolinės Taryba yra numaciusi taisykles, kurios galioja visoms keturioms zonoms.

Visi fabrikai, kurie tarnauja ginklavimuisi bus visiškai sunaikinti. Gi tie fabrikai, kurie gamina ir karui ir taikos metu reikalingus gaminius gali būti arba išvežti kaip reparaacijos, arba sunaikinti arba palikti po sąjungininkų kontrole toliau dirbti. Šiai rūšiai priklauso fabrikai, gamina dirbtuvių mašinas, cheminę pramonę, kuri daro benzina ir sintetinę alyvą, taip pat ir fabrikai, gamina sintetinę gumą. Šios pramonės šakos liks ir toliau po sąjungininkų kontrole dirbti. Komisijos pervažiuos visa Vokietiją ir visose keturiose zonose patikrins bei priims inventorių ir jį apsaugos nuo sunaikinimo arba išnešiojimo (išgabavimo).

Iki šiol amerikiečių zonoje sunaikinta gana daug fabrikų. Amerikiečių kariuomenė sunaikino beveik visus fabrikus, kur tik leido vietos sąlygos. Britų zonoje, kurioje yra ir didieji Ruhr'o srities fabrikai, negalėjo naikinimo darbas taip toli pažengti.

Apie sovietų zoną nėra jokių žinių.

Prancūzų zonoje beveik nėra jokios ginklavimosi pramonės. Visose keturiose zonose priskaitoma iki 300-400 fabrikų, kurie numatyti susprogdinti.

### NAUJI ĮVYKIAI IRANE!

Tcheranas. - Kovos Pietų Irane vis dar tęsiasi ir sukilėliams paviko, pasiekti kelėta laimėjimų. Į jų rankas papuolė svarbus uosto miestas Buscher; Tcherano vyriausybė siūnia jūrai dalinius, kurie privalo užpulti miestą iš jūros pusės. Schiro prie miesteliuose jau kelios dienos vyksta kovos su sukilėliais. Ir prie Bariko, 15 km. nuo Schira susidūrė sukilėliai su vyriausybinkais.

Britų užsienio reikalų ministerija iš Londono praneša, kad iranėčių vyriausybė pareikalavo atsaukti britų generalinį konsulą Ahwaze, savo reikalavimą pagrįsdami, kad britų konsulas bendradarbiauja su sukilėliais. Tokiu pat pagrindu Irano vyriausybė pareiškė protestą ir prieš britų konsulą Ispahane.

Tassas praneša, kad sukilėliai yra remiami britų ginklais ir kad britų agentai kusta sukilti ir kurdų gimines.

Reuters praneša, kad britų kariuomenės daliniai Basrah provincijoje vis daugiau stiprinami.

### Neuja Churchillio kalba.

Blackpool. - Churchillis, lyg pripažintuo Blackpool miesto garbės piliečiu. - Te prėgė jį pasėke kalba, kurioje dar kartą pabrėžė "Sungtinių Europos Valstybių" mintį.

Niurnbergas. - Rudolf Hess, kuris Niurnbergo teisme nubaustas kalejimu iki gyvos galvos, pirmiausiai iš Niurnbergo kalėjimo bus nugabentas į pamėšėlių namus.

# DIENOS ŽINIOS

## LITERATŪROS PUSLAPIS

3

Maksim Gorki

N A T A S A

Mano krūtine spaudėsi prie Natasos krūtų. Mes gulėjome tvirtai susispaudę, skaisčiai ir nekalbėtai, bet abudu drėbėjome nuo šalčio. As nieką nesapnavau tokio suiklaus sapno, kaip sunki buvo tikrovė. O Natasa kalbėjo, kaip tik moterys temoka kalbėti, meiliai ir draugiškai, ir su jos žodžiais kažkas skverbėsi man į sielą; ašaros veržėsi savaime. O ji sakė:

"Ieverk, mielasai, ieverk! Duos Dievas, gausi darbo. Tik neabejok."

Ir be pertraukos mane bučiavo. Tai buvo pirmieji moters bučiniai mano gyvenime.

Ikiryto gulėjome drauge. Gi aštant rytui, apleidomė laivą ir nutraukėme į miestą. Ten išsiskyrėme, kaip seni draugai ir... nieką daugiau nebesimatėme, nors aš išlandžiau visas lardynes, beieškodamas Natasos, su kuria mes sventai ir skaisčiai praleidome vieną šaltą rudens naktį.

Verte M.S.

-----

Jaunieji literatai!

Labai gerai žinome, kad mūsų stovykloje yra sugebantių plunksną valdyti jaunuolių. Bet jie rašo tik sau arba savo artimiausiems draugams.

Tokiu būdu į rašytoją neišaugsi! Tik kietas mokslas, tobulinimasis, kitų ir savo kritika gali padėti surasti klaidas, pažinti ir atskirti gera nuo blogo ir stipreti žiniose.

Mes norime padėti tiems jaunuoliams, kurie bando savo jausmus išlieti popieriuje. Jie yra kviečiami beįdradarbiauti "Dienos Žinių" Literatūros puslapyje. Čia jiems bus laista išvysti spaustuves dažus ir išėiti į gyvenimą.

Nebijokime kritikos! Jei vienas negimė genialum, o tik per kieta darba pasieke genialumą.

Su laiku tikimes tureti tokį didelį plunksnos darbuotojų būrelį, kad galėsime galvoti ir apie tolimesnį darbą literatūros seminara.

Tad laukiame ir tikimės pilno jaunųjų pritarimo. Darbus siųsti "Dienos Žinioms" Literatūros puslapyje.

Red.

Pirmadienį pradėdame spausdinti vieno jauno mūsų stovyklos literato novelę.